
Lena Nojić

Autobiografska sećanja na detinjstvo: Šta čini sećanja upečatljivim

U radu je prikazano proučavanje pojma upečatljivih sećanja iz detinjstva, kao sećanja na događaje koji su živopisnije i detaljnije zapamćeni od nekih drugih, pod uticajem samog sadržaja događaja koji se pamti. Prethodna istraživanja na ovu temu stavljala su fokus na kauzalnu vezu između upečatljivosti sećanja i faktora kao što su jačina emocionalne reakcije, lični značaj za pojedinca ili ponovljenost događaja. Bez pretpostavki o tome na kakve ćemo faktore naići, baveći se opisima sećanja, cilj našeg istraživanja bio je da razumemo koji aspekti sećanja su našim učesnicima važni.

U istraživanju je učestvovalo 20 ispitanika oba pola, uzrasta od 15 do 20 godina. Učesnici su samostalno opisivali po jedno upečatljivo sećanje iz tri perioda detinjstva, kao i to kako su se osećali tokom opisa i zašto misle da su odabrali da opišu baš to sećanje. Kada je reč o vrsti sećanja, uočile smo da su učesnici češće pamtiti događaje koji se dešavaju jednom tokom života, pre nego one koju se ponavljaju (prvi dan vrtića/škole, rođenje/smrtnost bliske osobe, dobijanje određenog poklona). Ukoliko opisuju ponovljene događaje, to su događaji koji izazivaju snažne emocionalne reakcije kod naših učesnika (košmar koji je sanjan više puta, neprijatno proslavljanje praznika, provođenje vremena sa prijateljima koji su učesniku/ci veoma dragi). Najveći broj sećanja koja su naveli naši učesnici su upamćena i opisana kao pozitivna, dok su najređe opisana sećanja ona koja sa sobom ne nose snažne i izdiferencirane emocije. Kada govorimo o sadržaju sećanja, teme koje su se najčešće pojavljivale pri prisećanju na događaje odnosile su se na identitet ili lične promene (suočavanje sa strahovima iz događaja, menjanje stava o događaju), na ljude koji su ih tada ljudi okruživali (odrasle osobe, pored roditelja, koje su bile važne, bliski prijatelji), o nečemu što je uticalo na njihov lični razvoj (uspesi ili padovi koji su ohrabivali

ili plašili) i koja su im iskustva su im značila (sticanje dragih predmeta, važnih prijateljstava).

Istraživanje ukazuje na to da su sećanja doživljena kao upečatljiva oblikovana ličnim značenjima pojedinaca i obuhvataju individualna kao i socijalna iskustva, uglavnom u vezi sa životnim prekretnicama.

Autobiographical Memories of Childhood: What Makes Memories Distinct

This work presents an analysis of descriptions of distinct childhood memories, as memories of events that are remembered in more detail and more vividly than others, under the influence of the very content of the remembered event. In previous research, certain aspects were observed with an assumption that they will or will not affect the preservation of the events in our memory – personal importance, stronger emotional reaction, whether the event was unique or repeated. Observing the memories without the assumption of factors that will come up, while dealing with the descriptions of the memories themselves, the aim of our research was to understand which aspects of memories are important to our subjects.

The research included 20 subjects, female and male, age 15 to 20. The subjects were inde-

---

Lena Nojić (2001), *Valjevo, učenica 4. razreda Valjevske gimnazije*

MENTORKE:

Katarina Stekić, MA, *Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu*

Milica Skočajić, MA, *Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu*

Sara Petrović, BA, *Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu*

pendently describing three distinct memories from three different periods of their childhood, as well as how they felt during the description and why they chose to describe that specific memory. Observing the nature of the described events, we noticed that the subjects more frequently remembered events that happen once in a lifetime than those that occur more often (first day of kindergarten/school, birth/death of someone close, receiving a certain gift). When describing repeated events, they usually described events that evoked stronger emotional reactions in our subjects (a nightmare that they had more than once, uncomfortable celebration of a holiday, spending time with friends who are dear to the subject). Most of the memories that our subjects described were re-

membered and described as positive. When it comes to the content of these events, the themes that emerged were about identity or personal change (concerning a fear from the event, change in opinion about the event), about the people who surrounded them (mature people, besides the subjects' parents, who meant something to them, close friends), events that affected their personal growth (successes/failures that encouraged/ scared them) and experiences that had importance for them (getting a significant object, making a close friendships).

This research shows that memories experienced as distinct are of both personal and social events, usually in regards to milestones – life's turning points.